

۸
یادداشت
محمدحسین صفایی
 کارشناس صنایع پایین دستی نفت

سامانه کاشف؛ سلاح هوشمند ایران در جنگ نامرئی با قاچاق سوخت

مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران از کاشش میانگین روزانه ۵ میلیون لیتر مصرف نفت گاز در سال ۱۴۰۴ نسبت به پارسال خبر داد. در وضعیتی که قاچاق سوخت، این «سرطان اقتصادی»، سال هاست که منابع ملی ایران را به تاراج می برد، چگونه چنین دستاورد ارزشمندی حاصل آمده‌است؟ پاسخ را باید در تحول بنیادینی دانست که در مدیریت و نظارت بر فرآورده‌های نفتی رخ داده‌است. اجرای «سامانه کاشف» بر اساس ماده ۴۴ برنامه هفتم توسعه و با بهره‌گیری از «هوش مصنوعی» و «تحلیل کلان داده‌ها»، رویکردی پیشگروانه و هوشمند را در حلقه انتهایی مصرف نفت گاز بخش حمل و نقل، جایگزین روش های نظارت سنتی کرده است.

پیش از این، از سال ۱۳۹۴ طرح ملی تخصیص سوخت بر مبنای عملکرد و پیمایش واقعی ناوگان در دستور کار متولیان قرار داشته است، اما به دلیل عدم تکمیل این طرح و سیستم‌های احصای پیمایش مانند «سپتهن» و «سپیاده»، عمدتاً تخصیص سوخت با جالش‌های بزرگی مانند عملکرد غیرواقعی ناوگان، صدور اسناد حمل غیرواقعی به منظور دریافت سوخت و عدم تکمیل سامانه جامع پیمایش مواجه بود. براین اساس، سامانه کاشف با «قاطع‌گیری اطلاعاتی» از بانک‌های بزرگ داده‌ای متعدد، توانست برخی الگوهای تخلف را شناسایی کرده و تحولی اساسی در فرآیند تخصیص سوخت به ناوگان درون و برون شهری ایجاد نماید.

این سامانه با ایجاد پیوند معنادار بین بانک‌های اطلاعاتی کلان از جمله سیستم‌های تردد جاده‌ای (دپا)، اسناد حمل الکترونیک، داده‌های سوخت‌گیری و سایر اطلاعات تکمیلی توانسته است الگوهای پیچیده قاچاق سوخت ناوگان حمل و نقل دیرلی را که پیش از این در لایه‌های نامرئی سیستم‌های جزیره‌ای پنهان بود، آشکار کند. برای مثال، تحلیل همبستگی چند متغیره بین دفعات سوخت‌گیری، مسافت‌پیمایش شده و موقعیت‌های جغرافیایی، منجر به شناسایی کامیون‌هایی با الگوی مصرف غیرعادی شد که با تطبیق آنها با سوختگیری کارت مهاجر، اسناد حمل غیرواقعی و با خودروی اسقاطی فاقد تحرک شناسایی شد.

در کمتر از یک سال، این سامانه موفق شده‌است پروانه فعالیت نامتناسب صادره برای ناوگان درون شهری را شناسایی و ابطال کند. همچنین شرکت‌های حمل و نقل متخلف که اقدام به صدور بارنامه‌ها، صورت‌وضعیت غیرواقعی می کردند را شناسایی و جهت رسیدگی به مراجع ذی صلاح معرفی کند. از سوی دیگر موضوع کارت هوشمند سوخت مهاجر که بدون هرگونه تحرک ناوگان در جایگاه‌های مرزی سوختگیری می کردند شناسایی و ابطال نموده و کارت هوشمند سوخت ناوگان اسقاطی را که سوخت دریافت می کردند شناسایی و مسدود کرده است.

این اقدامات به ادعان معاون وزیر نفت منجر به کاهش روزانه دست کم پنج میلیون لیتر نفت گاز نسبت به مدت مشابه سال قبل شده است. کاهش ۵ میلیون لیتری مصرف روزانه نفت گاز نه تنها موجب آزادسازی منابع برای بخش های مولدتر شده، بلکه از فشار بر محیط زیست نیز کاسته است. این کاهش از جمله آثار مستقیم این عملکرد داده‌محور است و به بیانی دیگر این میزان کاهش منجر به افزایش ذخایر نفت گاز در سال جاری و تأمین بوقع سوخت بخش نیروگاهی و پیش بینی عدم وجود قطعی برق در زمستان پیش رو خواهد بود. از جمله آثار بعدی این کاهش، متنی شدن نیاز به واردات نفت گاز و در نتیجه تراز مثبت تولید و مصرف نفت گاز را به دنبال خواهد داشت.

باید پذیرفت آثار یاد شده جنبه‌ای کاملاً ملی برای کشور داشته و این دستاورد تمام عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی را دومینووار از خود متأثر می کند. هر قدر این آثار عمیق‌تر و وسیع‌تر باشد، بالطبع حوزه‌ها و شبکه‌های بیشتری را تحت پوشش خود قرار می دهد. پس انتظار می رود متولیان امر که نقشی اساسی در واگذاری سوخت به مصرف کنندگان تحت پوشش دارند، دقت عمل بیشتری به خرج داده و در ذره تخصیص سوخت منطقی و مبتنی بر عملکرد واقعی را در دستور کار خود داشته باشند و از سوخت به عنوان مشوق برای جبران کوتاهی سایر بخش‌ها بهره نبرند، زیرا آثار عمومی و ملی هر میزان صرفه جویی، بیشتر از تفکرات بخشی محدود است.

آینده این سامانه در گرو توسعه «هوش مصنوعی پیش بینی کننده» است که بتواند بر اساس تئوری «پویایی شناسی سیستم‌ها»، رفتار شبکه‌های قاچاق را مدل سازی کند. ادغام داده‌های لحظه‌ای از GPS خودروها، تصاویر ماهواره‌ای و ترانکشن‌های مالی و سوختگیری می تواند دقت پیش بینی ها را افزایش دهد.

در سطح کلان، موفقیت سامانه کاشف اثبات کرده است که فناوری‌های دیجیتال می توانند خلأ «سیستم یکپارچه» در بخش انرژی را تا حدودی ترمیم کنند. این سیستم با دستاوردهای به دست آمده، نشان داد که راه حل‌های فنی می توانند کارآمدتر از شیوه‌های سنتی مانند افزایش گشت‌های مشترک و پایش‌های میدانی باشند. نکته حائز اهمیت، قابلیت تکثیر این مدل در سایر حوزه‌های حاکمیتی است.

بنگاه

بنک رفاه کارگران کامل است

مراسم هم‌افزایی بانک رفاه کارگران و صندوق بازنشستگی کشوری
 صندوق بازنشستگی کشوری و شرکت‌های تابعه

نشست هم‌افزایی بانک رفاه کارگران و صندوق بازنشستگی کشوری برگزار شد و راهکارهای توسعه همکاری‌های متقابل مورد بحث و بررسی قرار گرفت. به گزارش روابط عمومی بانک رفاه کارگران، در این نشست ظرفیت‌های حمایتی گروه مالی بانک رفاه در راستای رونق تولید و اشتغال‌زایی تشریح و بر ضرورت استفاده از این ظرفیت‌ها به منظور تحقق اهداف توسعه‌ای این صندوق تأکید شد. اسماعیل الله‌گانی، مدیرعامل بانک رفاه کارگران در این نشست گفت: «بانک رفاه و صندوق بازنشستگی کشوری هر دو متعلق به خانواده بزرگ وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هستند و بدون شک منافع هم‌افزایی بین دو مجموعه، به جامعه کارگران و بازنشستگان تحت پوشش این وزارتخانه تعلق می‌گیرد.» الله‌گانی با بیان اینکه ظرفیت‌های حمایتی بانک رفاه کارگران در سال‌های اخیر متحول شده است تصریح کرد: «این بانک مزین به نام کارگران و متعلق به بازنشستگان سازمان تأمین اجتماعی است و علاوه بر ارائه انواع خدمات حمایتی به جامعه کارگران و بازنشستگان، به عنوان یکی از بزرگ‌ترین بانک‌های تجاری کشور امکان و مجوز فعالیت در تمامی حوزه‌های اقتصادی را دارد.» وی به افزایش سرمایه این بانک اشاره کرد و گفت: «با تلاش و تعهد تمامی مدیران و کارکنان بانک رفاه کارگران سرمایه ثبتی بانک از ۲۵٬۰۰۰ میلیارد ریال به ۶۲ همت افزایش یافت و این در حالی است که سرمایه نظارتی بانک بیش از ۷۶ همت و از منظر ثبات سرمایه یکی از بانک‌های استاندارد کشور است.» مدیرعامل بانک رفاه کارگران با بیان اینکه ساختار ترازنامه بانک در شرایط بسیار مطلوبی قرار دارد تصریح کرد: «در حال حاضر حد اعتباری و تعهداتی بانک رفاه بسیار مناسب و امکان توسعه حمایت‌های بانک از واحدهای تولیدی در بخش‌های مختلف اقتصادی کاملاً فراهم است.»

وی افزود: «بانک رفاه کارگران در سال گذشته بر اساس رتبه‌بندی معتبر سازمان

مدیریت صنعتی رتبه سوم در بین ۵۰۰ شرکت برتر کشور و جایگاه نخست در

شبکه بانکی را به خود اختصاص داده است که نشان از جایگاه ویژه این بانک

در اقتصاد کشور دارد.»

اقتصادی

سه‌شنبه ۷ مرداد ۱۴۰۴ ● شماره ۸۷۹۹

علی غفر حسینپور ایران

ایران

Iran Newspaper

نگاهی به گزارش مرکز آمار از روند شاخص قیمت مصرف کننده

پیدا و پنهان تورم در اولین ماه تابستان

اعتبار کالابرگ دهک‌های ششم و هفتم امروز واریز می‌شود

گزارش

گروه اقتصادی

گزارش

مرکز آمار ایران تازه‌ترین داده‌ها از تحولات شاخص قیمت مصرف کننده را در تیرماه سال جاری منتشر کرده است. این گزارش که به شیوه متداول مرکز آمار بر اساس سبد خاصی از کالاها در مناطق شهری و روستایی تهیه می‌شود؛ حاوی اطلاعاتی از وضعیت شتاب رشد قیمت‌ها در سه بازه زمانی مختلف است.

گزارش مرکز آمار می‌گوید شاخص بهای مصرف‌کننده ایران در تیرماه ۱۴۰۴ به ۳۶۰۰٫۲ رسیده است. این عدد در مقایسه با تیر سال گذشته ۴۱٫۲ درصد رشد کرده. به این معنی که خانوارها به‌طور میانگین برای خرید سبد کالا و خدمات مشابه سال گذشته، ۴۱٫۲ درصد بیشتر هزینه کرده‌اند.

نکته دیگر، میزان تورم ماهانه است که به نوعی نگران کننده شده است. تورم تیرماه نسبت به خردادماه ۳۰٫۵ درصد رشد کرده که عدد بالایی در بازه یکماهه محسوب می‌شود. در خردادماه نیز تورم ماهانه ۳۰٫۳ درصد رشد

کرده بود و روندی که تورم ماهانه طی می‌کند در پایان سال، اقتصاد ایران را با انباشت تورم روبه‌رو خواهد کرد.

گزارش مرکز آمار همچنین بیان می‌کند که فشار تورم در روستاها بیشتر از شهرها بوده. چنانکه تورم نقطه‌به‌نقطه در مناطق روستایی حدود ۳ درصد بیشتر از تورم نقطه به نقطه در مناطق شهری است.

همچنین گروه «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» با تورم ماهانه ۵٫۱ درصد و تورم نقطه‌به‌نقطه ۴۷٫۴ درصد، سهم عمده‌ای در شتاب تورم داشته و به نوعی موتور محرکه تورم محسوب می‌شود. در مقابل، تورم ماهانه گروه «کالاها غیرخوراکی و خدمات» ۲۰۶ درصد بوده است.

گزارش مرکز آمار می‌گوید شاخص بهای مصرف‌کننده ایران در تیرماه ۱۴۰۴ به ۳۶۰۰٫۲ رسیده است. این عدد در مقایسه با تیر سال گذشته ۴۱٫۲ درصد رشد کرده. به این معنی که خانوارها به‌طور میانگین برای خرید سبد کالا و خدمات مشابه سال گذشته، ۴۱٫۲ درصد بیشتر هزینه کرده‌اند. نکته دیگر، میزان تورم ماهانه است که به نوعی نگران کننده شده است. تورم تیرماه نسبت به خردادماه ۳۰٫۵ درصد رشد کرده که عدد بالایی در بازه یکماهه محسوب می‌شود. در خردادماه نیز تورم ماهانه ۳۰٫۳ درصد رشد

تورم منفی به معنای ضرر و زیان صاحبان کسب و کارهای مرتبط با آن گروه است و به نوعی شاید این تورم منفی به دلیل کاهش تقاضا بوده باشد.

شکاف تورمی دهک‌ها

شکاف تورمی دهک‌های هزینه‌ای در تیرماه به ۰٫۶ درصد کاهش یافت (نسبت به ۰٫۸ واحد درصد در خرداد) این نقطه امید کوچکی است اما باید توجه داشت که دهک‌های کم‌درآمد به دلیل سهم بالای هزینه خوراک همچنان آسیب پذیرند. چنانکه سهم خوراکی‌ها در دهک اول ۴۲٫۴ درصد و در دهک دوم ۲۱٫۶ درصد عنوان شده است. به عبارتی، افزایش قیمت مواد غذایی اولیه مانند نان، گوشت و روغن، سهم بیشتری از درآمد این دهک‌ها را بلعیده است.

ضمن اینکه دهک‌های هشتم و نهم با تورم سالانه ۳۵٫۶ درصد و بیشترین و دهک دهم (ثروتمندترین) با ۳۵۰۰ درصد تورم سالانه کمترین فشار را تجربه کرده‌اند. بنابراین می‌توان برنامه «کالابرگ» دولت برای دهک‌های آسیب پذیر را که قرار است بزودی اجرایی شود؛ بسیار حیاتی و مهم دانست. مرحله سوم کالابرگ الکترونیکی در دولت چهاردهم از ابتدای سال برای سه دهک اول کلید خورد و طی هفته‌های اخیر نیز دهک‌های

چهارم و پنجم اعتبار کالابرگ را دریافت کرده و سپس دهک‌های ششم و هفتم نیز کالابرگ را می‌گیرند. به گفته سخنگوی طرح کالابرگ الکترونیک از امروز «اعتبار کالابرگ برای دهک‌های ششم و هفتم نیز واریز می‌شود و مهلت استفاده تا پایان مرداد ماه است.» با واریز این بخش از اعتبار کالابرگ ۴ میلیون و ۸۳۰ هزار نفر سرپرست خانوار می‌توانند خرید خود را انجام دهند. به گفته این مقام مسئول، تا کنون ۱۱ میلیون و ۷۲۹ هزار نفر سرپرست خانوار توانسته‌اند خرید خود را انجام دهند. چند روز پیش هم احمد مدیری، وزیرکار درخصوص نگاه دولت به مسأله پرداخت و توزیع کالابرگ الکترونیک به‌منظور حمایت از اقشار مختلف جامعه خصوصاً گروه‌های آسیب‌پذیر بیان کرد: «حمایت از سه دهک اول و همچنین ارائه کالابرگ الکترونیکی از اموری است که ما آن را درست می‌دانیم و اتفاقاً مورد نیاز است.»

به گفته رئیس جمهوری، دولت امسال برنامه ویژه‌ای برای حمایت از معیشت مردم دارد که تا حد ممکن بتواند از آسیب به سفره مردم جلوگیری کند. در همین راستا، در طرح کالابرگ الکترونیکی که سابقه اجرای آن به دولت قبل برمی‌گردد، ۱۱ قلم کالای اساسی مشمول شده و مردم می‌توانند هر کالای مد نظر خود را با در نظر گرفتن اعتباری

وزیر نیرو با افتتاح طرح‌های متنوع در جنوب غرب تهران اعلام کرد

بهره‌برداری از ۱۰۰۰ پروژه آب و برق تا پایان سال

چون پاکستان، افغانستان، ترکمنستان، آذربایجان، ارمنستان، ترکیه و عراق متصل است و برنامه‌ای را برای اتصال به عمان در دست اجرا داریم و سالهاست مطالعاتی در حال برای اتصال به عراق امارات در حال انجام داریم.»

وی با تأکید بر اینکه الگوی ۲ ساعت خاموشی برای همه مناطق در سراسر کشور به صورت یکسان است افزود: «اگر در مواقعی در برخی مناطق‌ها این خاموشی‌ها بیشتر از ۲ ساعت است احتمالاً به علت بروز مشکل یا حادثه‌ای در شبکه یا تولید برق منطقه است.»

هزینه‌هک همتی برای تأمین برق شهرک‌های صنعتی تهران و البرز
مجری طرح پست‌های انتقال شرکت برق منطقه تهران نیز در گفت‌وگو با خبرنگار روزنامه ایران عنوان کرد: «این

که برای‌شان واریز می‌شود، خریداری کنند. ضمن اینکه کاهش فاصله نرخ تورم سالانه دهک‌ها از ۰٫۸ به ۰٫۶ واحد درصد در تیرماه، اگرچه کوچک، اما نشانه‌ای از کاهش نسبی فشار نامتناسب بر فقرا در این ماه خاص است که به نظرمی‌رسد به دلیل واریز اعتبار کالابرگ به وجود آمده است.

چرا تورم بالا رفته است؟

به نظرمی‌رسد که ترکیبی از عوامل داخلی و خارجی را در به وجود آمدن وضعیت فعلی برای تورم باید در نظر گرفت. در اینجا ۳ عامل برای روشن ماندن موتور تورم در اولین ماه تابستان معرفی می‌شود.
مورد اول تأثیر سیاست‌های پولی است. بانک مرکزی به تازگی از افزایش نرخ رشد نقدینگی در پایان سال گذشته به ۲۷٫۵ درصد خبر داده بود و برخی دیدگاه‌های اقتصادی معتقدند که افزایش نقدینگی یکی از مهم‌ترین دلایل پولی رشد تورم است.

عامل دوم نوسانات ارزی است. کاهش ارزش ریال، هزینه واردات کالاها و مواد اولیه را به‌شدت افزایش می‌دهد و این موضوع خود را در قیمت محصول نهایی نشان خواهد داد. عامل سوم انتظارات تورمی است که نمود آن را می‌توان در بازارها دید که به شکل‌گیری چرخه معیوب انتظار افزایش قیمت می‌انجامد.

امیدواری‌های کوچک

نرخ تورم سالانه ۳۵٫۳ درصد، اگرچه روی کاغذ یک عدد بزرگ است اما افزایش شتابانی نسبت به رقم ۳۴٫۵ در خرداد نشان نمی‌دهد و به نظرمی‌رسد که افزایش ۰٫۸ واحدی عمدتاً به دلیل اثر پایه‌ای آماری است. تورم سالانه با میانگین که معنای مقایسه ۱۲ ماه منتهی به تیرماه امسال نسبت به ۱۲ ماه منتهی به تیرماه سال گذشته است. از سوی دیگر عملکرد بهتر برخی استان‌ها در شاخص تورم نیز به چشم می‌خورد. استان‌هایی مانند کرمانشاه و خراسان جنوبی با ۳۱٫۸ درصد نرخ تورم سالانه کمتری نسبت به میانگین کشوری داشتند، هرچند این تفاوت می‌تواند موقتی یا ناشی از عوامل خاص منطقه‌ای باشد.

نیزامند عزم ملی هستیم

آمار رسمی تیرماه ۱۴۰۴ تصویری بی‌برده از عشق شتاب افزایش قیمت‌ها بویژه در حوزه خوراکی‌ها ارائه می‌کند که به نوعی با معیشت مردم مرتبط است. تورم ۴۱٫۲ درصد نقطه‌به‌نقطه و فشار بر سبد خوراک خانوار، بویژه دهک‌های کم‌درآمد و روستایی، زنگ خطر جدی برای پیامدهای اجتماعی گسترده‌تر مانند افزایش فقر و کاهش ثباتی تقدیه است. کاهش شکاف تورمی دهک‌ها در این ماه، امیدواری کوچکی ایجاد کرده، اما این یک نقطه داده منفرد است و نمی‌تواند نشانه‌ای قطعی از تغییر روند باشد مگر اینکه در ماه‌های آینده این روند به ثبات برسد. مهار این تورم نیازمند یک عزم ملی و اتخاذ مجموعه‌ای هماهنگ از سیاست‌ها است: انضباط پولی و بودجه‌ای واقعی، اصلاحات ساختاری در نظام یارانه‌دهی (هدفمندسازی دقیق)، بهبود محیط کسب‌وکار برای افزایش عرضه، مدیریت کارآمدتر تجارت خارجی برای کاهش اثر تحریم‌ها و، شفافیت در اعلام و اجرای سیاست‌ها برای مهار انتظارات تورمی.

پست ۴۶۰ کیلو ولت است که در بالاترین ولتاژ شبکه برق ایران احداث شده است و برق تقذیه مصارف را از خط ۴۰۰ کیلو ولت تأمین می‌کند. همین امر موجب شده دارای اطمینان بالایی باشد. از سوی دیگر ظرفیت آن نیز قابل ملاحظه است به طوری که دارای ۲ ترانس ۲۰۰ مگاوات آپری است.»

وحید ماسوری افزود: «این پست دارای ۱۲ فیدر ۶۳ کیلو ولتی است که عموماً به طور متوسط هر یک با دو فیدر به یک پست پایین دست ۶۰ کیلوولتی وصل می‌شود. در واقع این پست قابلیت تأمین برق صنایع و مشترکان خانگی را دارد. تقذیه ۴۰۰ کیلوولتی این پست از خطی که از نیروگاه رود شور به نیروگاه شهید رجایی متصل می‌شود تأمین می‌کند. به همین علت قابلیت اطمینان بالایی دارد.»

وی اظهار کرد: «برای این پست تا کنون یک هزار میلیارد تومان هزینه کرده‌ایم که ارزش ریالی پستی که در حال حاضر تأسیس و احداث شده بالغ بر ۱۰۷ هزار میلیارد تومان برآورد شده است. این پست به بهای اینکه برق را مستقیماً از نیروگاه به مصرف‌کننده انتقال می‌دهد در ناترازی‌ها تأثیرگذار خواهد بود. با توجه به اینکه این پست در مرز استان تهران و البرز احداث شده؛ بنابراین برق شهرک صنعتی شهید سلیمانی در شهریار، شهرک صنعتی صفادشت در البرز و... را تأمین خواهد کرد.»

مخزن استراتژیک ۱۰ هزار مترمکعبی نسیم شهر

علاوه بر افتتاح پروژه‌های صنعت برق، وزیر نیرو مخزن آب ۱۰ هزار متر مکعبی نسیم شهر را نیز افتتاح کرد. درواقع این مخزن علاوه بر اینکه وظیفه ذخیره آب را به عهده دارد، موجب می‌شود در شرایط اضطراری آب آشامیدنی ۲۵۰ هزار نفر از ساکنان این منطقه تأمین شود.

این پروژه از خرداد ماه سال ۱۳۹۹ آغاز شد که ارزش آن ۱۵۰ میلیارد تومان در نظر گرفته شده است.

●●

به گفته

سخنگوی

طرح کالابرگ

الکترونیک از

امروز «اعتبار

کالابرگ برای

دهک‌های

ششم و

هفتم نیز

واریز می‌شود

و مهلت

استفاده تا

پایان مرداد

ماه است.»

با واریز این

بخش از

اعتبار کالابرگ

۴ میلیون و

۸۳۰ هزار نفر

سرپرست

خانوار

می‌توانند

خرید خود را

انجام دهند

●●

علی آبادی:

تا پایان مرداد

ماه ۴ هزار

مگاوات

نیروگاه

حرارتی به

تولید برق

اضافه می

شود